

بسم الله الرحمن الرحيم

حق حج

متن:

وَحَقُّ الْحَجِّ أَنْ تَعْلَمَ أَنَّهُ وَفَادَةٌ إِلَى رَبِّكَ وَفِرَارٌ إِلَيْهِ مِنْ ذُنُوبِكَ وَفِيهِ قَبُولُ تَوْبَتِكَ وَقِضَاءُ الْفَرَضِ الَّذِي أَوْجَبَهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَيْكَ.

ترجمه:

حق حج آن است که بدانی آن، نوعی مهمانی خدا است و فراری از گناهان به سوی خدا است، به وسیله حج، توبه تو پذیرفته می شود، و موفق به انجام واجبی می شوی که خدا برای تو واجب ساخته است.

ثواب های مربوط به حق حج

تمرین: با توجه به روایات زیر اعمالی که برای حق حج ثواب ذکر شده به همراه میزان ثواب آن را یادداشت و ارسال نمایید.

شماره	متن روایت	ترجمه	منبع
۱	عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ لَيَغْفِرُ لِلْحَاجِّ وَالْأَهْلِ بَيْتِ الْحَاجِّ وَالْعَشِيرَةَ الْحَاجِّ وَالْمَنْ يَسْتَغْفِرُ لَهُ الْحَاجِّ	سکونی از امام صادق علیه السلام روایت کرده است که: خداوند گناهان (مسلمان) حج گزار و افراد خانواده و خویشان را می آمرزد.	ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ۴۶
۲	قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ ع مَنْ حَجَّ يُرِيدُ بِهِ اللَّهُ لَا يُرِيدُ بِهِ رِيَاءً وَلَا سُمْعَةً غَفَرَ اللَّهُ لَهُ الْبَتَّةَ.	ابو بصیر از امام صادق علیه السلام روایت کرده است: کسی که - برای خدا و بدون ریا، و بی آنکه بخواهد برای خود شهرتی پیدا کند- حج بجای آورد، بدون تردید خداوند او را می آمرزد.	ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ۴۶

<p>ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ۴۷</p>	<p>علی بن اسباط بدون ذکر نام راویان پیش از خود، از امام صادق علیه السلام روایت کرده است که امام زین العابدین علیه السلام می فرمود: حج و عمره را بجای آورید تا بدنهای شما سالم، روزی شما فراوان و ایمانتان درست و شایسته گردد، و (به برکت این عمل) هزینه های زندگی شما و خانواده شما و دیگران نیز تأمین شود.</p>	<p>۳ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ كَانَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ ع يَقُولُ حُجُّوا وَ اعْتَمِرُوا تَصِحَّ أَجْسَامُكُمْ وَ تَسَّعَ أَرْزَاقُكُمْ وَ يَنْصَلِحَ إِيْمَانُكُمْ وَ تُكْفَرُوا هَوْنَةً عِيَالِكُمْ.</p>
<p>ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ۴۷</p>	<p>اسحاق بن عمار می گوید که به امام صادق علیه السلام عرض کردم که: من خود را آماده کرده ام که هر سال به حج بروم و یا یکی از افراد خانواده ام را با مال خود به حج بفرستم. حضرت فرمود: تصمیم تو در این مورد، قطعی است؟! عرض کردم: آری! فرمود: اگر این امر را محقق کنی پس یقین داشته باش که اموال تو زیاد خواهد شد و تو را به ثروت بسیار بشارت می دهم.</p>	<p>۴ قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَدْ وَطَّئْتُ نَفْسِي عَلَى لُزُومِ الْحَجِّ كُلِّ عَامٍ بِنَفْسِي أَوْ بِرَجُلٍ مِنْ أَهْلِ بَيْتِي بِمَالِي فَقَالَ وَ قَدْ عَزَمْتَ عَلَى ذَلِكَ قُلْتُ نَعَمْ قَالَ فَإِنْ فَعَلْتَ ذَلِكَ فَأَيُّنُ بِكَثْرَةِ الْمَالِ.</p>
<p>ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ۴۷</p>	<p>امام صادق علیه السلام: هنگامی که انسان حج گزار به مکه وارد می شود، خداوند عز و جل دو فرشته را می گمارد تا در طواف و نماز و سعی بین صفا و مروه از او مراقبت و محافظت کنند، و هنگامی که در عرفات توقف می کند، آن دو فرشته دست خود را بر دوش راست او زده و می گویند: در باره آنچه گذشت آسوده خاطر باش (گناهان گذشته تو</p>	<p>۵ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع يَقُولُ الْحَاجُّ إِذَا دَخَلَ مَكَّةَ وَ كَلَّ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ بِهِ مَلَكَيْنِ يَحْفَظَانِ عَلَيْهِ طَوَافَهُ وَ صَلَاتَهُ وَ سَعْيَهُ فَإِذَا وَقَفَ بِعَرَفَةَ ضَرَبَا عَلَى مَنْكِبِهِ الْأَيْمَنِ ثُمَّ قَالَا أَمَا مَا مَضَى فَقَدْ كُفَيْتَهُ فَأَنْظُرْ كَيْفَ تَكُونُ فِيمَا يَسْتَقْبِلُ.</p>

	<p>آمرزیده شد)، حال مراقب کارهای آینده خود باش!</p>		
<p>ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ۴۸</p>	<p>مردی به محضر امام زین العابدین علیه السلام عرض کرد: شما جهاد در راه خدا را و سختیهایی که داشت ترك کردی و حج خانه خدا را که آسان بود برگزیدی؟! راوی می گوید: آن حضرت به هنگام شنیدن این سخنان تکیه داده بودند، برخاستند و راست نشستند و فرمودند: وای بر تو! آیا فرمایش رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم را در حجّة الوداع نشنیده ای؟! رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم در موقف عرفات در حالی که آفتاب رو به غروب می رفت به بلال دستور داد تا مردم را به سکوت فرا خواند، و هنگامی که سکوت همه جا را گرفت، رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: پروردگار شما امروز، شما را مورد عنایت خود قرار داد، نیکوکاران شما را آمرزید، و شفاعت نیکوکاران شما را در حق گناهکارانتان پذیرفت، پس اینک با) ره آورد (آمرزش گناهان به شهر و دیار خود روید، و خداوند متعال در مورد کسانی که) هنوز (جرمهائی به گردن دارند، خشنودی خود را ضمانت کرده است.</p>	<p>۶ قَالَ رَجُلٌ لِعَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ ع تَرَكْتَ الْجِهَادَ وَ خُشُونَتَهُ وَ لَزِمْتَ الْحَجَّ وَ لَيْتَنَّهُ قَالَ وَ كَانَ مُتَكِنًا فَجَلَسَ فَقَالَ وَيْحَكَ مَا بَلَغَكَ مَا قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص فِي حِجَّةِ الْوَدَاعِ إِنَّهُ لَمَّا هَمَّتِ الشَّمْسُ أَنْ تَغِيْبَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص يَا بِلَالُ قُلْ لِلنَّاسِ فليُنصِتُوا فَلَمَّا أَنْصَتُوا قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص إِنَّ رَبَّكُمْ تَطَوَّلَ عَلَيْكُمْ فِي هَذَا الْيَوْمِ فَغَفَرَ لِمُحْسِنِكُمْ وَ شَفَعَ مُحْسِنَكُمْ فِي مُسِيئِكُمْ فَأَفِيضُوا مَغْفُورًا لَكُمْ وَ ضَمِنَ لِأَهْلِ التَّبِعَاتِ مِنْ عِنْدِهِ الرِّضَا.</p>	

<p>ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ٤٨</p>	<p>چون رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ از مراسم حج فارغ شد، در بیابان مکه مردی اعرابی به خدمت آن حضرت شرفیاب شد و عرض کرد: ای رسول خدا! من به قصد حج خانه خدا را از دیار خود (بیرون آمدم ولی مانعی پیش آمد و نتوانستم حج را بجای آورم، چون مردی ثروتمند مرا به انجام کاری فرمان دهید تا به ثواب شخص حج گزار برسم . حضرت رو به کوه ابو قیس کرده فرمود: اگر به مقدار این کوه، طلای سرخ داشته باشی و تمام آن را در راه خدا انفاق کنی به ثواب شخص حج گزار نخواهی رسید.</p>	<p>٧ لَمَّا أَفَاضَ رَسُولُ اللَّهِ ص تَلَقَّاهُ أَعْرَابِيٌّ فِي أَفْطَحٍ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي خَرَجْتُ أُرِيدُ الْحَجَّ فَعَاقَبَنِي عَائِقٌ وَأَنَا رَجُلٌ مَلِيٌّ كَثِيرُ الْمَالِ فَمُرْنِي مَا أَصْنَعُ فِي مَالِي مَا أَبْلُغُ مَا بَلَّغَ الْحَاجُّ قَالَ فَالتَفَتَ رَسُولُ اللَّهِ ص إِلَى أَبِي قُبَيْسٍ فَقَالَ لَوْ أَنَّ أَبَا قُبَيْسٍ لَكَ زِنَةٌ ذَهَبِيَّةٌ حَمْرَاءُ أَنْفَقْتَهُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ مَا بَلَغْتَ مَا بَلَغَ الْحَاجُّ.</p>
<p>ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ٤٩</p>	<p>مردی خدمت امام موسی بن جعفر علیه السلام رسید، «۱» حضرت به او فرمودند: آیا از (سفر) حج می آئی؟ عرض کرد: آری. فرمود: آیا ثواب حج گزار را می دانی؟ عرض کردم: نه به فدایت گردم، فرمود: هر کس به نیت حج خانه خدا رهسپار (سفر مکه) گردد تا آنکه با حالت فروتنی و تواضع وارد مکه شود، و هنگامی که به مسجد الحرام وارد می شود، از ترس (قهر و عذاب الهی) قدمهای خود را کوتاه بردارد، و هفت بار طواف کند، و دو رکعت نماز طواف بخواند، خداوند) به پاداش این اعمال (هفتاد هزار حسنه برای او می نویسد و هفتاد هزار گناه را</p>	<p>٨ عَنْ أَبِي الْحَسَنِ ع قَالَ: دَخَلَ عَلَيْهِ رَجُلٌ فَقَالَ لَهُ أَقَدِمْتَ حَاجًّا قَالَ نَعَمْ قَالَ تَدْرِي مَا لِلْحَاجِّ مِنَ الثَّوَابِ قُلْتُ لَا أَدْرِي جُعِلَتْ فِدَاكَ قَالَ مَنْ قَدِمَ حَاجًّا حَتَّى إِذَا دَخَلَ مَكَّةَ دَخَلَ مُتَوَاضِعًا فَإِذَا دَخَلَ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ قَصَرَ خُطَاهُ مَخَافَةَ اللَّهِ تَعَالَى فَطَافَ بِالْبَيْتِ طَوَافًا وَ صَلَّى رُكْعَتَيْنِ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ سَبْعِينَ أَلْفَ حَسَنَةٍ وَحَطَّ عَنْهُ سَبْعِينَ أَلْفَ سَيِّئَةٍ وَرَفَعَ لَهُ سَبْعِينَ أَلْفَ دَرَجَةٍ وَ شَفَعَهُ فِي سَبْعِينَ أَلْفَ حَاجَّةٍ وَ</p>

	<p>از او پاك می سازد، و هفتاد هزار درجه مقام او را بالا می برد، و شفاعت او را در بر آورده شدن هفتاد هزار حاجت می پذیرد، و ثواب آزادی هفتاد بنده را) در راه خدا (که ارزش هر کدام آنها ده هزار درهم می باشد به حساب او منظور می فرماید.</p>	<p>حُسِبَتْ لَهُ عِتْقُ سَبْعِينَ أَلْفَ رَقَبَةٍ قِيمَةُ كُلِّ رَقَبَةٍ عَشْرَةُ آلَافِ دِرْهَمٍ.</p>	
<p>ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ٤٩</p>	<p>امام صادق علیه السلام به من فرمود: ای اسحاق! هر کس در پیرامون این خانه (کعبه) يك طواف کند، خداوند هزار حسنه برای او می نویسد و هزار گناه را) از نامه اعمال او (پاك می کند و هزار درجه مقام او را بالا می برد و هزار درخت در بهشت برای او می کارد و ثواب آزاد کردن هزار بنده را) در راه خدا (برای او ثبت می فرماید، و هنگامی که به ملتزم) و آن قسمتی از کعبه که مردم خود را به آن می چسبانند (برسد، خداوند هشت درب بهشت را به روی او باز می کند و) به او (می گوید که: از هر دری که می خواهی وارد شو. اسحاق می گوید عرض کردم: این ثوابها برای کسی است که فقط) يك (طواف) کعبه (بجای آورد؟! فرمود: آری آیا تو را از عمل نیکی با خبر نکنم که ثوابش از اینها هم بیشتر باشد؟! عرض کردم: بلی.</p> <p>فرمود: هر کس يك حاجت برادر ایمانی خود را برآورد، خداوند (ثواب) طوافی و طوافی و</p>	<p>٩ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ ع يَا إِسْحَاقُ مَنْ طَافَ بِهَذَا الْبَيْتِ طَوَافًا وَاحِدًا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ أَلْفَ حَسَنَةٍ وَ مَحَا عَنْهُ أَلْفَ سَيِّئَةٍ وَ رَفَعَ لَهُ أَلْفَ دَرَجَةٍ وَ عَرَسَ لَهُ أَلْفَ شَجَرَةٍ فِي الْجَنَّةِ وَ كَتَبَ لَهُ ثَوَابَ عِتْقِ أَلْفِ نَسَمَةٍ حَتَّى إِذَا وَصَلَ إِلَى الْمُتَزَمِ فَتَحَ اللَّهُ لَهُ ثَمَانِيَةَ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ يُقَالُ لَهُ ادْخُلْ مِنْ أَيِّهَا شِئْتَ قَالَ فَقُلْتُ جُعِلْتُ فِدَاكَ هَذَا كُلُّهُ لِمَنْ طَافَ قَالَ نَعَمْ أَ فَلَا أُخْبِرُكَ بِمَا هُوَ أَفْضَلُ مِنْ هَذَا قُلْتُ بَلَى قَالَ مَنْ قَضَى لِأَخِيهِ الْمُؤْمِنِ حَاجَةً كَتَبَ اللَّهُ لَهُ طَوَافًا حَتَّى بَلَغَ عَشْرًا.</p>	

	<p>طوافی - تا آنکه به ده طواف رسید- (در نامه اعمال او) ثبت می فرماید.</p>		
<p>ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ۵۰</p>	<p>سیف تمار از امام صادق علیه السلام روایت کرده است: کسی که حج را از روی اخلاص (و نیت پاک) بجای آورد و منظورش (خشنودی) خدا باشد و (عمل حج او) برای نشان دادن به مردم و شهرت و آلوده به ریا نباشد، خداوند متعال حتما او را مورد آمرزش خود قرار می دهد.</p>	<p>عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ سَمِعْتُهُ يَقُولُ مَنْ حَجَّ يُرِيدُ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ لَا يُرِيدُ بِهِ رِيَاءً وَلَا سُمْعَةً غَفَرَ اللَّهُ لَهُ الْبَتَّةَ.</p>	<p>۱۰</p>
<p>ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ۲۹۲</p>	<p>رسول خدا صل الله عليه و آله: کسی که با نیت انجام حج یا عمره از خانه خود بیرون آید، به تعداد گامهایی که از لحظه خروج تا بازگشت بر می دارد، يك میلیون حسنه در نامه اعمال او ثبت می شود، و يك میلیون گناه او از آن نامه پاک می گردد، و يك میلیون درجه به مقام او افزوده می گردد، و در برابر هر درهم یا دیناری که در این سفر به همراه بردارد تا هزینه راه کند، يك میلیون برابر آن در نزد حضرت حق عوض خواهد داشت. و برای هر حسنه ای که در طول این راه انجام دهد (ثواب) يك میلیون حسنه برای او خواهد داشت تا زمانی که (به خاک خود) بازگردد و در امان خداوند خواهد بود. و اگر در این سفر بمیرد، خداوند او را رهسپار بهشت خواهد کرد در حالی که کامیاب و آمرزیده گردیده و دعای او</p>	<p>قال رسول الله صل الله عليه و آله: مَنْ خَرَجَ حَاجًّا أَوْ مُعْتَمِرًا فَلَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ حَتَّى يَرْجِعَ مِائَةَ أَلْفِ أَلْفِ حَسَنَةٍ وَيُمْحَى عَنْهُ أَلْفُ أَلْفِ سَيِّئَةٍ وَيُرْفَعُ لَهُ أَلْفُ أَلْفِ دَرَجَةٍ وَكَانَ لَهُ عِنْدَ رَبِّهِ بِكُلِّ دِرْهَمٍ وَ بِكُلِّ دِينَارٍ أَلْفُ أَلْفِ دِينَارٍ وَ بِكُلِّ حَسَنَةٍ عَمَلَهَا فِي تَوَجُّهِهِ ذَلِكَ أَلْفُ أَلْفِ حَسَنَةٍ حَتَّى يَرْجِعَ وَ كَانَ فِي ضَمَانِ اللَّهِ تَعَالَى فَإِنْ تَوَفَّاهُ أَدْخَلَهُ الْجَنَّةَ وَ إِنْ رَجَعَ رَجَعَ مَنْصُورًا مَغْفُورًا لَهُ فَاعْتَمُوا دَعْوَتَهُ إِذَا قَدِمَ قَبْلَ أَنْ يُصِيبَ الذُّنُوبَ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَرُدُّ دُعَاءَهُ فَإِنَّهُ يُشَفِّعُ فِي مِائَةِ أَلْفِ أَلْفِ رَجُلٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ</p>	<p>۱۱</p>

	<p>مستجاب خواهد بود، پس دعای او را مغتنم بشمارید (و به او التماس دعا بگوئید)، زیرا که خداوند دعای او را رد نمی‌کند، و در روز قیامت اختیار شفاعت برای يك صد هزار نفر را دارد.</p>		
<p>ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ۲۹۳</p>	<p>رسول خدا صل الله عليه و آله: کسی که خانواده کسی را که به سفر حج یا عمره رفته است سرپرستی کند، پاداشی کامل، بسان پاداش همان شخصی که به حج یا عمره رفته است خواهد داشت، بی آنکه از پاداش حج گزار یا عمره گزار چیزی کم شود.</p>	<p>قال رسول الله صل الله عليه و آله: مَنْ خَلَفَ حَاجًّا أَوْ مُعْتَمِرًا فِي أَهْلِهِ بِخَيْرٍ بَعْدَهُ كَانَ لَهُ أَجْرٌ كَامِلٌ مِثْلُ أَجْرِهِ مِنْ غَيْرِ أَنْ يَنْقُصَ مِنْ أَجْرِهِ شَيْءٌ</p>	<p>۱۲</p>